

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 100/2024 van 18 oktober 2024

Betreft: een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 maart 2013 betreffende het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie, wat betreft de procedure tot vergunning van een interlandelijke adoptiedienst* (CO-A-2024-242)

Trefwoorden: interlandelijke adoptie - vergunning adoptiedienst – kwalificatie personeel – uittreksel strafregister – afwezigheid strafrechtelijke onderzoeken – vermoeden van onschuld – disproportionaliteit

Originele versie

Introductie:

Het advies betreft een ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering dat uitvoering moet geven aan een nieuw artikel 16, dat bij een decreet van 17 mei 2024 werd ingevoegd in het decreet van 20 januari 2012 *houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen* en dat de vergunning van een interlandelijke adoptiedienst betreft.

De Vlaamse Regering wordt daarin gelast met de (nadere) uitwerking van de voorwaarden en de procedure tot vergunning van een interlandelijke adoptiedienst.

In de mate dat deze voorwaarden o.m. impliceren dat de adoptiedienst beschikt over personeel en een interdisciplinair team met afdoende aantoonbare expertise en dat de adoptiedienst geleid wordt door een persoon die beschikt over bepaalde kwalificaties en van onberispelijk gedrag is (zoals moet blijken uit een uittreksel uit het strafregister en een verklaring van afwezigheid van strafrechtelijke onderzoeken) gaat (de beoordeling van) een vergunningsaanvraag ontegensprekelijk gepaard met een verwerking van persoonsgegevens. Qua impact, heeft de gegevensverwerking dus betrekking op het personeel van de (te vergunnen) adoptiedienst.

Voor normatieve teksten die uitgaan van de federale overheid, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zijn de adviezen in principe zowel in het Nederlands als in het Frans beschikbaar op de website van de Autoriteit. De 'Originele versie' is de versie die collegiaal gevalideerd werd. De vertaaldienst van de Autoriteit stelt op basis hiervan de 'Vertaling' op.

De Autoriteit merkt op dat de verwerking van een verklaring van afwezigheid van (niet nader gedefinieerde) strafrechtelijke onderzoeken mogelijks onverzoenbaar is met het vermoeden van onschuld en alleszins strijdig is met het principe van minimale gegevensverwerking wegens overmatig. De Autoriteit formuleert voorts ook bedenkingen op het vlak aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke en opgave van de maximale bewaartermijn.

Voor de volledige lijst van opmerkingen, wordt verwezen naar het dispositief.

De Autorisatie- en Adviesdienst van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit"), aanwezig: mevrouw Juline Deschuyteneer, mevrouw Cédrine Morlière en mevrouw Griet Verhenneman en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op artikel 43 van het Reglement van interne orde volgens hetwelk de beslissingen van de Autorisatie- en Adviesdienst bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna "de aanvrager"), ontvangen op 19 juli 2024;

Gelet op de bijkomende inhoudelijke toelichting, ontvangen op 30 augustus 2024, op 6 september 2024 en op 24 september 2024;

Brengt op 18 oktober 2024 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvrager verzoekt om het advies van de Autoriteit aangaande de artikelen 5 en 7 van een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 22 maart 2013 betreffende het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie, wat betreft de procedure tot vergunning van een interlandelijke adoptiedienst* (hierna "het ontwerpbesluit").

Context en voorgaanden

2. Bij het decreet van 17 mei 2024¹ werd het decreet van 20 januari 2012 *houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen* (hierna "het decreet interlandelijke adoptie") grondig herzien, onder meer wat betreft de vergunning van de interlandelijke adoptiedienst. Daartoe werd een nieuw artikel 16 in het leven geroepen houdende een overzicht van de voorwaarden waaraan een adoptiedienst moet voldoen om als dusdanig te worden erkend.

3. In dit nieuwe artikel 16 van het decreet interlandelijke adoptie wordt de nadere invulling van een aantal vergunningsvoorwaarden, evenals de vaststelling van de procedure voor de aanvraag en de hernieuwing van de vergunning van een adoptiedienst, gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Zulks noopt tot een wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 22 maart 2013 *betreffende het inzagerecht en de bemiddeling bij interlandelijke adoptie* (hierna "het besluit van 22 maart 2013"), meer bepaald:

- nader specificeren van de vergunningsvoorwaarden vermeld in artikel 16, §2, eerste lid, van het decreet interlandelijke adoptie, met inbegrip van de kwalificaties en samenstelling van het interdisciplinair team vermeld in punt 4° van voormeld artikel 16, §2, eerste lid (> door artikel 5 van het ontwerpbesluit nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikel 31, §2);
- nader specificeren van de aspecten van een sterk beleidsvoerend vermogen met het oog op een kwaliteitsvolle dienstverlening, waaronder de nodige expertise, competenties en ervaring, waarvan sprake in artikel 16, §4, van het decreet interlandelijke adoptie (> door artikel 5 van het ontwerpbesluit nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikel 31, §3);

---

¹ Decreet van 17 mei 2024 *tot wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding bij interlandelijke adoptie en het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie.*

- vaststellen van de procedure voor de aanvraag en de hernieuwing van de vergunning van de adoptiedienst (artikel 16, §6 van het decreet interlandelijke adoptie > door artikel 7 van het ontwerpbesluit nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voeren artikelen 52 e.v.).

4. De Autoriteit sprak zich op 18 december 2023 in advies nr. 169/2023² uit omtrent de artikelen 32, 33, 34 en 35 van het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet interlandelijke adoptie inzake de met interlandelijke adoptie gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens van (kandidaat-)adoptanten, geadopteerden en afstandsouders. Er werd geen advies gevraagd omtrent (het ontwerp van) voormeld artikel 16 (inzake vergunning van de adoptiedienst), hetwelk bij het thans voor advies voorliggend ontwerpbesluit verder wordt uitgevoerd.

5. In zijn advies 76.642/16 van 3 juli 2024 over het ontwerpbesluit stelde de Raad van State, afdeling wetgeving, o.a.: *"Zoals reeds werd opgemerkt, brengt het ontwerp de verwerking van persoonsgegevens met zich mee. (...) Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit moet bijgevolg nog worden ingewonnen vooraleer het ontwerp doorgang kan vinden."*

6. De Autoriteit zal hieronder nagaan of en in welke mate het ontwerpbesluit, inzonderheid diens artikelen 5 en 7, stroken met de gegevensbeschermingsprincipes zoals deze voortvloeien uit de AVG en de WVG.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. Voorafgaande opmerking inzake het voorzienbaarheids- en legaliteitsprincipe

7. Elke verwerking van persoonsgegevens moet een rechtmatigheidsgrond hebben, zoals bepaald in artikel 6, lid 1, van de AVG. Gegevensverwerkingen die bij een normatieve maatregel zijn ingevoerd, zijn bijna altijd gebaseerd op artikel 6, lid 1, punt c) of e), van de AVG³.

² Advies nr. 169/2023 van 18 december 2023 *betreffende een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding bij interlandelijke adoptie, het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie* (zie <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-169-2023.pdf>).

³ Artikel 6, lid 1, van de AVG: *"De verwerking is alleen rechtmatig indien en voor zover aan ten minste een van de onderstaande voorwaarden is voldaan: (...)*

c) de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust; (...)

e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen; (...)".

8. Krachtens artikel 22 van de Grondwet, artikel 8 van het EVRM en artikel 6, lid 3, van de AVG, moet voor dergelijke verwerkingen duidelijke en nauwkeurige regelgeving gelden, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn⁴. Met andere woorden, de regelgeving die de gegevensverwerking regelt of waarvan de toepassing een gegevensverwerking met zich meebrengt, moet voldoen aan de vereisten van voorzienbaarheid en nauwkeurigheid, zodat bij lezing ervan, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden verricht en onder welke omstandigheden deze verwerkingen zijn toegestaan. Bovendien is het volgens artikel 22 *Grondwet* noodzakelijk dat de "wezenlijke elementen" van de gegevensverwerking door middel van een formele wettelijke norm worden vastgesteld.

9. Overeenkomstig voormeld legaliteits- en voorzienbaarheidsbeginsel moet de wetgevingsnorm in principe volgende essentiële verwerkingselementen vastleggen:

- het (de) precieze en concrete doeleinde(n);
- de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is).
- de (categorieën van) gegevens die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van dit (deze) doeleinde(n);
- de categorieën van betrokkenen wiens gegevens zullen worden verwerkt;
- de maximale bewaartermijn van de gegevens;
- de (categorieën van) ontvangers aan wie de gegevens worden meegedeeld, evenals de omstandigheden waarin en de redenen waarom de gegevens worden verstrekt;
- in voorkomend geval en voor zover noodzakelijk, de beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 AVG.

10. Artikel 22 Grondwet verbiedt de wetgever om af te zien van de mogelijkheid om zelf te bepalen welke inmengingen het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kunnen beknotten⁵. In deze context is een delegatie aan de uitvoerende macht "niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover deze delegatie voldoende nauwkeurig is omschreven en louter betrekking heeft op de

⁴ Zie ook overweging 41 van de AVG.

⁵ Advies nr. 63.202/2 van 26 april 2018 van de Raad van State gegeven over een over een voorontwerp van wet "tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG, *Parl.St.* Kamer, 54-3185/001, blz. 21-122.

Zie in dezelfde zin volgende adviezen van de Raad van State:

- Advies 26.198/2, op 2 februari 1998 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, *Parl.St.* Kamer 1997-98, nr. 49-1566/1, p. 108;
- Advies 33.487/1/3 van 18 en 20 juni 2002 betreffende een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 22 augustus 2002 houdende maatregelen inzake gezondheidszorg, *Parl.St.* Kamer 2002-03, nr. 2125/2, p. 539;
- Advies 37.765/1/2/3/4, op 4 november 2004 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de programmawet van 27 december 2004, *Parl.St.* Kamer 2004-05, nr. 1437/2.

tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd⁶”.

B. De met de aanvraag van de vergunning van de adoptiedienst gepaard gaande gegevensverwerkingen

11. Artikel 5 van het ontwerpbesluit omvat een aantal nadere specificaties van de voorwaarden waaraan een adoptiedienst moet voldoen om te kunnen vergund worden/blijven, zoals deze worden opgelijst in artikel 16, §§ 2 en 4 van het decreet interlandelijke adoptie.

Deze nadere specificaties betreffen, in het bijzonder de kwalificaties en expertise van de leden van het multidisciplinair team, de deskundigheid van de personeelsleden evenals de competenties, kwalificaties en kwaliteiten van de leidinggevendenden van de (te vergunnen) adoptiedienst, waarover deze laatste moet waken.

12. Artikel 7 van het ontwerpbesluit stelt, in uitvoering van artikel 16, §6 van het decreet interlandelijke adoptie, de procedure vast voor de aanvraag en toekenning van de vergunning van de adoptiedienst, waaronder de inhoud van de aanvraag terzake die wordt ingediend bij en wordt onderzocht door het Agentschap Opgroeien regie⁷, na advies het Vlaams Centrum voor Adoptie⁸. In navolging van het nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikel 54 moet deze aanvraag o.m. de staving bevatten waaruit blijkt dat is voldaan aan de vergunningsvoorwaarden, vermeld in artikel 16, §§2 en 4 van het decreet interlandelijke adoptie en het nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikel 31, evenals het bewijs van aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming. Zulks gaat gepaard met een verwerking van persoonsgegevens.

1. Verwerkingsdoeleinden

13. Volgens artikel 5.1.b) AVG is de verwerking van persoonsgegevens enkel toegestaan voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

---

⁶ Zie eveneens Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1; Arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1; Arrest 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2; Arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7; Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4; Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.13.1; Arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.; Advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april 2018, punt 2.2.

⁷ Artikel 16, §1 van het decreet interlandelijke adoptie bepaalt dat "*de Vlaamse Regering (...) één adoptiedienst (vergunt) op advies van het Vlaams Centrum voor Adoptie*". Ingevolge het te wijzigen artikel 30 van het besluit van 22 maart 2013 wordt deze vergunningsbevoegdheid gedelegeerd aan het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie, dat is opgericht bij artikel 3 van het decreet van 30 april 2004 *tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie* (zie artikel 1, 1° van het besluit van 22 maart 2013).

⁸ In navolging van artikel 3, 8° van het decreet interlandelijke adoptie, is het Vlaams Centrum voor Adoptie "*de afdeling aangewezen binnen het Agentschap (Opgroeien), die zal optreden als centrale autoriteit en belast is met de nakoming van de door het Haags Verdrag opgelegde verplichtingen en opdrachten, vermeld in dit decreet, het oud Burgerlijke Wetboek en het Gerechtelijk Wetboek*".

14. Ingevolge de bewoordingen van artikel 16 van het decreet interlandelijke adoptie, zoals uitgewerkt door de nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikelen 30 tot 32 en artikelen 52 e.v. (artikelen 5 en 7 van het ontwerpbesluit) beogen de voorgenomen gegevensverwerkingen het aanvragen, bekomen en behouden van een vergunning als adoptiedienst, waarbij de terzake geldende vergunningsvoorwaarden worden onderzocht.

15. De Autoriteit is van oordeel dat dit vergunningsdoeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd voorkomt.

2. Verwerkingsverantwoordelijken

16. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de verwerkingsverantwoordelijke diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

17. De aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) in de regelgeving moet in overeenstemming zijn met de rol die deze actor(en) in de praktijk spe(e)l(t)(en) en met de zeggenschap die hij heeft (of zij hebben) over welke essentiële middelen voor de verwerking worden ingezet. Anders oordelen, zou niet alleen in strijd zijn met de letter van de tekst van de AVG, maar zou ook de doelstelling van de AVG om een consistent en hoog beschermingsniveau voor natuurlijke personen te waarborgen in gevaar kunnen brengen.

18. Noch het decreet interlandelijke adoptie, noch het besluit van 22 maart 2013 (zoals het zal worden gewijzigd door het ontwerpbesluit) duiden op uitdrukkelijke wijze de verwerkingsverantwoordelijke aan. Transparantie terzake is nochtans cruciaal voor de betrokkenen teneinde het uitoefenen van de hen door de AVG toegekende rechten te faciliteren.

19. Het adviesaanvraagformulier stipuleert dienaangaande: *"Impliciet is duidelijk dat het Vlaams Centrum voor Adoptie ook hier de verwerkingsverantwoordelijke is voor de persoonsgegevens die n.a.v. een vergunningsaanvraag worden verwerkt."*

20. In de mate dat een samenlezing van artikel 16, §1 van het decreet interlandelijke adoptie en de artikelen 30, 31 en 54 e.v. van het besluit van 22 maart 2013 (zoals deze zullen worden gewijzigd door het ontwerpbesluit) leert dat de vergunning van de adoptiedienst wordt aangevraagd bij en verleend door het Agentschap Opgroeien regie, weliswaar na advies van het Vlaams Centrum voor Adoptie, bevroeg de Autoriteit de aanvrager inzake voormeld standpunt in het adviesaanvraagformulier. De aanvrager repliceerde o.m.: *"Het vergunnen van de adoptiedienst is een bevoegdheid van (de leidend ambtenaar van) het agentschap Opgroeien regie, waarvan het Vlaams*

Centrum voor Adoptie deel uitmaakt. (...) Het Vlaams Centrum voor Adoptie is geen aparte juridische entiteit of rechtspersoon, het VCA is een afdeling binnen het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie. Juridisch wordt het VCA ook vertegenwoordigd door het agentschap. Het VCA zal als bevoegde afdeling inzake adoptie binnen Opgroeien regie de vergunningsprocedure opstarten en opvolgen, de dossiers beoordelen en hierover advies verlenen aan de leidend ambtenaar van Opgroeien regie, zoals bepaald in het decreet en het uitvoeringsbesluit. Het is dan de leidend ambtenaar die in naam van het agentschap (waarvan VCA deel uitmaakt) de vergunning toekent. Het betreft dus een intern advies binnen het agentschap van de afdeling VCA aan zijn/haar leidend ambtenaar. Door de VCA aan te duiden als verwerkingsverantwoordelijke willen we de verwerkingsverantwoordelijkheid voor de gegevensverwerking inzake adoptie ook concreet leggen binnen de afdeling die de verwerkingen ook effectief verricht in uitvoering van haar wettelijke taken."

21. In tegenstelling tot wat de aanvrager in het adviesaanvraagformulier vermeldt, blijkt uit de bewoordingen het decreet interlandelijke adoptie en diens uitvoeringsbesluit (zoals dit zal worden gewijzigd door het ontwerpbesluit) niet duidelijk dat het Vlaams Centrum voor Adoptie als verwerkingsverantwoordelijke moet worden gekwalificeerd voor de met de vergunning van de adoptiedienst gepaard gaande gegevensverwerkingen.

22. Een herevaluering in het licht van het voorgaande evenals een uitdrukkelijk aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke in de regelgeving dringt zich in deze op.

3. Categorieën van persoonsgegevens en betrokkenen

23. Artikel 5.1.c), AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').

24. In navolging van artikel 16, §2, 4° en 5° en §4⁹ van het decreet interlandelijke adoptie, zoals verder uitgewerkt door artikel 5 van het ontwerpbesluit¹⁰ (tot herziening van artikel 31 van het besluit van 22 maart 2013) moet het personeel, het interdisciplinair team van de (te vergunnen) adoptiedienst over voldoende expertise en kwalificaties beschikken inzake interlandelijke adoptie evenals diens raad van bestuur en leidinggevende.

⁹ Artikel 16, §2, 4° en 5° van het decreet interlandelijke adoptie stipuleert:

"§2. Een adoptiedienst die voldoet aan al de volgende voorwaarden, kan worden vergund conform paragraaf 1: (...)

4° hij beschikt over een interdisciplinair team met voldoende expertise om de opdrachten, vermeld in artikel 15 en 15/2 van dit decreet, kwaliteitsvol uit te voeren en kan een beroep doen op een arts en een jurist met expertise op het vlak van kinderrechten en familierecht. De expertise blijkt verder uit de aanwezigheid van landenverantwoordelijken die kennis hebben over de taal, wetgeving, cultuur en gebruiken in de herkomstlanden waarmee wordt samengewerkt, en psychologen en maatschappelijk assistenten die instaan voor zorg en begeleiding;

5° hij wordt geleid door een persoon die beschikt over kwalificaties die de Vlaamse Regering bepaalt; (...)

De Vlaamse Regering kan de voorwaarden, vermeld in het eerste lid, nader specificeren met inbegrip van de kwalificaties en samenstelling van het interdisciplinair team, vermeld in punt 4°. (...)

§4. Om vergund te worden, vergund te blijven en opnieuw te worden vergund, beschikt de adoptiedienst over een sterk beleidsvoerend vermogen om een kwaliteitsvolle dienstverlening te organiseren waarbij minimaal volgende aspecten gerealiseerd worden:

1° beschikken over een raad van bestuur waarvan de samenstelling bestaat uit:

- a) leden met juridische expertise, bestuurskundige expertise of financiële expertise en met kennis van de ethische aspecten die zijn verbonden aan de praktijk van interlandelijke adoptie;
- b) leden die professioneel verbonden zijn aan de adoptiethematiek alsook leden die als ervaringsdeskundige met de thematiek in aanraking komen;

2° een leidinggevende die beschikt over de competenties en ervaring om een professionele dienstverlening te garanderen; (...)

De Vlaamse Regering kan de aspecten, vermeld in het eerste lid, nader specificeren." (onderlijning door de Autoriteit)

¹⁰ Artikel 5 van het ontwerpbesluit brengt aan artikel 31 van het besluit van 22 maart 2013, in het bijzonder, volgende wijzigingen aan:

"§2. De adoptiedienst waakt erover dat de leden van het interdisciplinair team beschikken over de volgende kwalificaties, naast de kwalificaties, vermeld in artikel 16, §2, eerste lid, 4°, van het decreet van 20 januari 2012:

1° aantoonbare kennis hebben van de relevante wet- en regelgeving op het gebied van interlandelijke adoptie;

2° kennis hebben over de doorverwijsmogelijkheden naar adoptiealerte hulpverlening.

De adoptiedienst waakt erover dat de personeelsleden geen enkel persoonlijk voordeel halen uit hun taak bij de dienst.

Het interdisciplinair team betreft een arts en een jurist in de werking van de adoptiedienst bij alle besprekingen op het gebied van matching van kinddossiers en de beoordeling van de psychosociale adopteerbaarheid van het kind.

De adoptiedienst bewaakt op een systematische wijze de deskundigheid en het functioneren van de personeelsleden en de medewerkers van de adoptiedienst door onder meer te zorgen voor voldoende vorming en training en een reflectieve houding aan te nemen ten aanzien van het eigen functioneren.

§3. De kwalificaties van de leidinggevende van de dienst, vermeld in artikel 16, §2, eerste lid, 5° en §4, eerste lid, 2° en 3°, van het decreet van 20 januari 2012, impliceren dat die leidinggevende voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° beschikken over bewezen competenties op het gebied van verantwoordelijkheid, integriteit en reflectief handelen;

2° houder zijn van een diploma master of licentiaat in een menswetenschappelijke richting;

3° van onberispelijk gedrag zijn zoals blijkt uit een uittreksel strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid van het Wetboek van Strafvordering, dat niet ouder is dan dertig dagen en uit een verklaring dat de persoon in kwestie geen voorwerp heeft uitgemaakt van een strafrechtelijk onderzoek;

4° aantoonbare kennis hebben van de relevante wet- en regelgeving op het gebied van interlandelijke adoptie en kinderrechten;

5° kennis hebben over de taal, wetgeving cultuur en gebruiken in de herkomstlanden;

6° beschikken over minstens drie jaar ervaring in een bestuurlijke functie of leidinggeven aan een organisatie.

De leidinggevende, vermeld in het eerste lid, volgt over een periode van maximaal twee kalenderjaren minstens vijftien uur bijscholing over onderwerpen die voor de adoptiedienst relevant zijn." (onderlijning door de Autoriteit)

25. De Autoriteit is van oordeel dat uit voormelde bepalingen voldoende blijkt welke professionele expertise en kwalificaties binnen het personeel van de (te vergunnen) adoptiedienst voorhanden moet zijn, wat de daarmee gepaard gaande gegevensverwerkingen afdoende voorzienbaar maakt.

26. De Autoriteit merkt voorts op dat, naast voormelde professionele expertise en kwalificaties, het ingevolge artikel 5 van het ontwerpbesluit, nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikel 31, §3 voor de leidinggevende van de adoptiedienst ook melding maakt van *"een onberispelijk gedrag (...) zoals blijkt uit een uittreksel strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid van het Wetboek van Strafvordering¹¹, dat niet ouder is dan dertig dagen en een verklaring dat de persoon in kwestie geen voorwerp heeft uitgemaakt van een strafrechtelijk onderzoek"*.

Het decreet interlandelijke adoptie voorziet evenwel niets op het vlak van verwerking van dergelijke bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten (artikel 10 AVG).

27. Ingevolge bevraging terzake, verklaart de aanvrager op dit punt wat volgt:

- niet enkel voor de leidinggevende van de adoptiedienst moet een uittreksel strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid, Wb SV, worden voorgelegd maar voor elke nieuwe medewerker van de adoptiedienst, zoals dit thans voorzien is in het huidige artikel 31¹² van het besluit van 22 maart 2013 (deze passage zal dus behouden blijven in het nieuw in te voegen artikel 31);
- de rechtsbasis hiervoor moet worden gevonden het decreet van 3 juni 2022 *houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers.*

28. De Autoriteit neemt akte van het feit dat de groep betrokkenen van wie een uittreksel strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid, Wb SV, moet worden voorgelegd, niet wordt gereduceerd tot de leidinggevende, maar wordt behouden voor elke nieuwe medewerker van de (vergunde) adoptiedienst en dit conform voormeld decreet van 3 juni 2022 *houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers.* Zulks moet dan evenwel een duidelijke weerslag vinden het ontwerp van besluit.

---

¹¹ Artikel 596, tweede lid, van het Wb SV bepaalt: *"Wanneer het uittreksel wordt aangevraagd ten einde toegang te krijgen tot een activiteit die onder opvoeding, psycho-medisch-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kindbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen valt, vermeldt het uittreksel behalve de veroordelingen en de beslissingen bedoeld in het eerste lid, ook de beslissingen bedoeld in artikel 594, 4° tot 6°, de veroordelingen bedoeld in artikel 590, eerste lid, 1° en 17°, en de beslissingen bedoeld in artikel 590, eerste lid, 2°, 4°, 5° en 16°, voor feiten gepleegd ten aanzien van een minderjarige en voor zover dit een constitutief element van de inbreuk is of de straf verzwaaart."*

¹² Artikel 31 van het besluit van 22 maart 2013 stipuleert thans o.m.: *"De adoptiedienst bewaakt dat alle leden van het interdisciplinair team van goed zedelijk gedrag zijn en vraagt daarvoor minstens bij de aanwerving aan elke nieuwe medewerker een uittreksel uit het strafregister type twee op."*

29. De Autoriteit adviseert voorts om, eveneens in het licht van de voorzienbaarheid en transparantie voor de betrokkenen, in artikel 5 van het ontwerpbesluit (tot invoeging van een nieuw artikel 31, §3, 3° in het besluit van 22 maart 2013) uitdrukkelijk te verwijzen naar de toepasselijkheid van het decreet van 3 juni 2022 *houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers*, hetwelk in navolging van diens artikel 2 van toepassing is op: *"organisaties die een activiteit aanbieden die valt onder opvoeding, psycho-sociale begeleiding, hulpverlening aan de jeugd, kinderbescherming, animatie of begeleiding van minderjarigen als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering"* en dit onder de voorwaarden vermeld in diens artikel 3 (waaronder structureel en rechtstreeks contact met minderjarigen).

30. De Autoriteit bevroeg de aanvrager hoe deze vergunningsvoorwaarde in de aanvraag terzake zal worden gestaafd (zie artikel 7 van het ontwerpbesluit waarbij o.m. een nieuw artikel 52 en 54 in het besluit van 22 maart 2013 worden ingevoegd)¹³ en welke gegevensverwerkingen zich daarbij zullen ontplooiën in hoofde van het Agentschap Opgroeien regie en het Vlaams Centrum voor Adoptie in het licht van het toekennen en behouden van de vergunning van de adoptiedienst, nu voormeld decreet van 3 juni 2022 *houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers* enkel de gegevensverwerkingen terzake omkadert in hoofde van de adoptiedienst zelf. De aanvrager repliceert terzake: *"De verplichting om een uittreksel strafregister op te vragen en te controleren conform het decreet van 3 juni 2022 is dus enkel van toepassing op de adoptiedienst, niet op het Vlaams Centrum voor Adoptie. (...) De adoptiedienst moet dan in zijn*

---

¹³ Het nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikel 52, §1, zal luiden als volgt:

"Een vergunning voor de adoptiedienst als vermeld in artikel 16 van het decreet van 20 januari 2012, kan alleen worden verleend als aan al de volgende voorwaarden is voldaan:

1° er is een ontvankelijke aanvraag ingediend conform artikel 56, §1;

2° er is voldaan aan de vergunningsvoorwaarden, vermeld in artikel 16 van het decreet van 20 januari 2012, en de voorwaarden, vermeld in artikel 31 van dit besluit."

Het nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikel 54, zal luiden als volgt:

"De aanvraag van een vergunning als adoptiedienst wordt ingediend met een elektronisch aanvraagformulier dat het agentschap ter beschikking stelt. De aanvraagformulier bevat al de volgende gegevens:

1° de naam, de rechtsvorm, het adres, de statuten en eventueel het ondernemingsnummer van de aanvrager;

2° een staving van de aanvraag waaruit blijkt dat voldaan is aan de vergunningsvoorwaarden, vermeld in artikel 16, §2, van het decreet van 20 januari 2012, en artikel 31;

3° de motivering van de aanvraag;

4° een verbintenis van de organisatie dat ze binnen de termijn, vermeld in de oproep, de taken van de adoptiedienst, vermeld in het decreet van 20 januari 2012 en dit besluit, zal uitvoeren;

5° het bewijs van aanstelling van een functionaris voor de gegevensbescherming;

6° de gevraagde informatie over de vergelijkingscriteria, vermeld in artikel 52, §2, van dit besluit, die in de oproep zijn opgenomen."

vergunningdossier op eer verklaren dat aan deze voorwaarde is voldaan." De Autoriteit neemt er akte van.

31. In de mate dat ook het Haags Adoptieverdrag¹⁴ voor de vergunninghoudende instellingen 'onkreukbaarheid' en 'bekwaamheid uit hoofde van opleiding en ervaring' van hun bestuurders en medewerkers voorziet, roept voormelde voorgenomen verwerking van professionele expertise en kwalificaties, enerzijds, en (de verklaring op eer inzake) het uittreksel strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid, Wb SV, anderzijds, op zich geen bijzondere bedenkingen op.

32. De gebeurlijke verwerking van "een verklaring¹⁵ dat de persoon in kwestie geen voorwerp heeft uitgemaakt van een strafrechtelijk onderzoek" komt, daarentegen, problematischer voor.

33. De Autoriteit sluit zich aan bij de bedenking van de Raad van State in haar advies 76.642/16 van 3 juli 2024 over het ontwerpbesluit (p. 8 en 9) dat de vereiste van deze verklaring onverzoenbaar voorkomt met het vermoeden van onschuld: "Een onderzoek kan immers evenzeer de onschuld van de betrokkene aantonen of, alleszins, bij gebrek aan bewijs resulteren in een buitenvervolgingsstelling."¹⁶

---

¹⁴ Verdrag inzake de internationale samenwerking en de bescherming van kinderen op het gebied van interlandelijke adoptie, gedaan te Den Haag op 29 mei 1993, inzonderheid diens artikelen 10 en 11:

Artikel 10: "Vergunningen kunnen slechts worden verleend aan, en worden behouden door, instellingen die aantonen in staat te zijn de taken die hun kunnen worden toevertrouwd naar behoren te vervullen."

Artikel 11: "Een vergunninghoudende instelling dient:

- a. uitsluitend doelstellingen zonder winst oogmerk na te streven onder de voorwaarden en binnen de beperkingen die door de bevoegde autoriteiten van de Staat die de vergunning verleent, worden bepaald;
- b. te zijn voorzien van bestuurders en medewerkers die op grond van hun onkreukbaarheid en hun opleiding of ervaring bekwaam zijn om werkzaamheden te verrichten op het gebied van de interlandelijke adoptie en
- c. wat hun samenstelling, functioneren en financiële situatie betreft, onderworpen te zijn aan het toezicht van bevoegde autoriteiten van die Staat."

¹⁵ Het advies 76.642/16 van de Raad van State van 3 juli 2024 over het ontwerpbesluit citeert de aanvrager m.b.t. deze verklaring als volgt: "De verklaring dat de persoon in kwestie geen voorwerp heeft uitgemaakt van een strafrechtelijk onderzoek is een verklaring op eer door die persoon zelf."

¹⁶ Het advies 76.642/16 van de Raad van State van 3 juli 2024 over het ontwerpbesluit stipuleert dienaangaande nog wat volgt: "Wat betreft het vermoeden van onschuld heeft de Raad van State, afdeling Bestuursrechtspraak, onder meer overwogen dat "louter het bestaan van een strafrechtelijk onderzoek voor de overheid in beginsel geen voldoende grond kan opleveren om een benoeming te weigeren" en dat "aan louter vermoedens niet hetzelfde gevolg mag worden toegekend als aan een juridische beslissing die de schuld van de betrokkene vaststelt, om een beslissing te nemen die definitieve gevolgen heeft". Het vermoeden van onschuld sluit daarentegen niet uit dat de overheid een benoeming kan weigeren "na onderzoek van de inhoud van het dossier en rekening houdende met het belang van de functie" en dat "enerzijds, de benoemende overheid dient na te gaan of de tenlastelegging een voldoende mate van ernst vertoont, anderzijds, welke invloed zulks kan hebben op de vervulling van de geëigende functie", waarbij in acht kan worden genomen dat het gaat om een positie waarvan de houders "onbesproken moeten zijn en er dus niet aanvaard kan worden dat de overheid een kandidaat zou benoemen waarvan de integriteit twijfelachtig is".

De afdeling Bestuursrechtspraak oordeelde ook: "Het beginsel van het vermoeden van onschuld houdt in dat iedereen die van een vergrijp wordt beschuldigd voor onschuldig wordt gehouden totdat de bevoegde overheid zijn schuld met inachtneming van de geëigende regeling heeft vastgesteld. Wanneer het bestuur als enige verantwoordelijkheid van zijn beslissing het bestaan van een opsporingsonderzoek aanvoert, gaat het impliciet maar zeker uit van de schuld van de betrokkene en doet het aldus afbreuk aan het vermoeden van onschuld."

34. Daarenboven komt het ongenueanceerd karakter van deze vereiste van afwezigheid van (elk mogelijk) strafrechtelijk onderzoek (lopend of ook afgesloten onderzoeken?) minstens overmatig voor ten opzichte van wat noodzakelijk is in het licht het beoogde doeleinde van vergunning van een interlandelijke adoptiedienst en een daarin op te nemen functies. Informatie inzake afgesloten onderzoeken dient alleszins te worden uitgesloten en ook niet elk mogelijk lopend strafrechtelijk onderzoek komt relevant voor. Op zijn minst dringt een beperking zich op tot lopende onderzoeken die betrekking hebben op misdrijven die, in geval van veroordeling, dienen te worden vermeld op het uittreksel strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid, van het WV SV.

35. De Autoriteit vraagt zich daarenboven af of in deze context de vermelding op het uittreksel strafregister, waarvan sprake in artikel 596, derde lid, Wb SV (*"De gemeentelijke administratie vermeldt bovendien of de betrokkene het voorwerp uitmaakt van een verbod om een activiteit uit te oefenen die hem in contact zou brengen met minderjarigen, uitgesproken door een rechter of een onderzoeksgerecht met toepassing van artikel 35, §1, tweede lid, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis. Het verbod dient op het uittreksel te worden vermeld tot op het moment dat de daarop volgende rechterlijke uitspraak kracht van gewijsde heeft verkregen."*) niet kan volstaan.

36. Gelet op het voorgaande adviseert de Autoriteit de passage *"en een verklaring dat de persoon in kwestie geen voorwerp heeft uitgemaakt van een strafrechtelijk onderzoek"* uit het nieuw in het besluit van 22 maart 2013 in te voegen artikel 31, §3, 3°, te schrappen, minstens aanzienlijk te beperken tot de lopende onderzoeken die, in geval van veroordeling, dienen te worden vermeld op het uittreksel strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid, van het WV SV en die relevant zijn ter beoordeling van de geschiktheid voor het opnemen van een functie in de (te vergunnen) adoptiedienst.

4. Bewaartermijn van de persoonsgegevens

37. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

38. Noch het decreet interlandelijke adoptie, noch het besluit van 22 maart 2013 (zoals het zal worden gewijzigd door het ontwerpbesluit) preciseren op enigerlei wijze de termijn gedurende dewelke de in het licht van de vergunningsprocedure verwerkte persoonsgegevens zullen worden bewaard, noch de criteria die toelaten deze termijn te bepalen. Ook aan deze lacune moet worden verholpen.

OM DEZE REDENEN

de Autoriteit,

is van oordeel dat:

- de uitdrukkelijke aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke zich opdringt (zie randnr. 22);
- de betrokkenen van wie een uittreksel strafregister, vermeld in artikel 596, tweede lid, Wb SV moet worden voorgelegd, duidelijk moeten worden opgegeven, onder uitdrukkelijke verwijzing naar de toepasselijkheid van het decreet van 3 juni 2022 *houdende de verplichting voor bepaalde organisaties om een uittreksel uit het strafregister als vermeld in artikel 596, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering, te controleren voor bepaalde nieuwe medewerkers* (zie randnrs. 28 en 29)
- de passage "en een verklaring dat de persoon in kwestie geen voorwerp heeft uitgemaakt van een strafrechtelijk onderzoek" bedenkingen oproept inzake verzoenbaarheid met het vermoeden van onschuld (zie randnr. 33) en alleszins strijdig is met het principe van minimale gegevensverwerking wegens overmatig en dienvolgens zou moeten worden geschrapt of minstens aanzienlijk beperkt (zie randnr. 36);
- een maximale bewaartermijn moet worden voorzien voor de in het licht van de vergunningsprocedure verwerkte persoonsgegevens (zie randnr. 38);

Voor de Autorisatie- en Adviesdienst,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur